

Tilapäisen valiokunnan loppulausunto

Ähtärin Kaupunginvaltuustolle

Kaupunginhallituksen erottaminen luottamuspuolan takia

Taustaa

Kaupunginvaltuusto on 2.9.2024 pitämässään kokouksessa §40 päättänyt perustaa tilapäisen valiokunnan selvittämään, onko nykyinen kaupunginhallitus toimintakykyinen ja vallitseeko kaupunginhallituksen keskuudessa luottamuspuola. Tilapäisen valiokunnan tehtävä on ollut tutustua asiakirjoihin, tapauksen taustoihin ja kuulla asianosaisia tarkasti sekä tehdä selvitysten pohjalta esitys kaupunginvaltuustolle. Tilapäiseen valiokuntaan valittiin viisi jäsentä, jotka ovat Kauko Kantola (puheenjohtaja), Hannu Järvenpää, Kirsi Hirvilampi, Harri Mutka ja Maire Tuomisto. Tilapäinen valiokunta valitsi ensimmäisessä kokouksessa sihteerikseen Tuomas Collinin.

Tilapäisen valiokunnan toimenpiteet ja selvitykset

Tilapäinen valiokunta on kokoontunut yhteensä viisi kertaa asian selvittämiseen liittyen. Tilapäisen valiokunnan kokouspöytäkirjat ovat liitteenä. Tilapäisellä valiokunnalla on ollut käytettävissään tapaukseen liittyvät asiakirjat. Tilapäinen valiokunta on kokouksissaan todennut, että sillä on riittävä kirjallinen materiaali asian selvittämiseksi. Tilapäisellä valiokunnalla käytettävissä ollut kirjallinen materiaali on valtuuston kokouksen liitteenä huomioiden julkisuuslain vaatimukset.

Tilapäinen valiokunta päätti kokouksissaan kuulla kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet yksittäin kirjallisesti Kuntaliiton ohjeistuksen mukaisesti, sillä kaupunginhallitus toimielimenä on esteellinen lausumaan kaupunginhallituksen erottamiseen liittyen. Kirjallisten kuulemisien lisäksi, kaupunginhallituksen jäsenelle Juha Nortuselle annettiin mahdollisuus suulliseen kuulemiseen.

Kaupunginhallituksen jäsenten kuuleminen

Kaupunginhallituksen jäseniltä ja varajäseniltä saatiin määräaikaan 4.10.2024 mennessä kymmenen lausuntoa kirjallisesti. Kysymykset toimitettiin kaupunginhallituksen jäsenille ja varajäsenille sähköpostitse 25.9.2024. Saadut lausunnot ovat liitteenä.

Juha Nortusen kuuleminen

Kaupunginhallituksen jäsenelle Juha Nortunen, tarjottiin mahdollisuutta myös suulliseen kuulemiseen kirjallisen lausunnon jättämisen lisäksi. Kuuleminen toteutettiin 2.10.2024 tilapäisen valiokunnan kokouksessa ennakkoon toimitettujen kysymysten pohjalta. Kysymykset toimitettiin Juha Nortuselle sähköpostitse 25.9.2024.

Kirjallisesti Juha Nortunen antoi lausuntonsa 4.10.2024 ja täydensi sitä vielä 6.10.2024 pyydettyään valiokunnan puheenjohtajalta lisäaikaa kirjallisen selvityksen täydentämiseen.

Tilapäisen valiokunnan arviointi asiasta

Kaupunginhallituksen jäsenten ja varajäsenten näkemys luottamuspulaan ja toimintakykyyn liittyen

Tilapäinen valiokunta sai kirjallisia lausuntoja kymmenen kappaletta kaupunginhallituksen jäseniltä ja varajäseniltä. Lausuntojen perusteella on havaittavissa näkemuseroja liittyen luottamuspulaan ja hallituksen toimintakykyyn. Osa kaupunginhallituksen jäsenistä ja varajäsenistä koki, että kaupunginhallituksen jäsenten välillä vallitsee luottamuspula ja nykyinen kaupunginhallitus ei olisi toimintakykyinen. Osa kaupunginhallituksen jäsenistä ja varajäsenistä taas koki, että kaupunginhallituksen jäsenten välillä ei ole luottamuspulaa ja nykyinen kaupunginhallitus voisi jatkaa tehtävässään.

Erityisesti kaupunginhallituksen puheenjohtajan lausunnossaan esille tuoma luottamuspula tulee huomioida, sillä kaupunginhallituksen puheenjohtaja on kaupunginhallituksen toimintakyvyn kannalta oleellinen tekijä. ” Olen kokenut, että hallituksessa käydyt keskustelut eivät säily luottamuksellisina vaan niistä valuu tietoa myös hallituksen ulkopuolelle. Lisäksi näen, että kaupunginhallitus ei ole toimintakykyinen nykyisellä kokoonpanolla, koska asioita ei uskalleta tuoda luottamuspulan vuoksi keskusteluihin ja päätettäväksi.”

Juha Nortusen näkemys luottamuspulaan ja toimintakykyyn liittyen

Tilapäinen valiokunta kuuli kaupunginhallituksen jäsen Juha Nortusta suullisesti ja kirjallisesti. Tilapäinen valiokunta halusi selvittää Juha Nortuselta, miten hän kokee nykyisen kaupunginhallituksen luottamuksen ja toimintakyvyn. Lisäksi tilapäinen valiokunta halusi selvittää Juha Nortuselta hänen motiivinsa, rekistöröidä Ä-Klubi toiminimi aputoiminimeksi Ähtärin Pelti Ay:lle.

Suullisen kuulemisen mukaan Juha Nortunen katsoo, että kaupunginhallitus on toimintakykyinen ja jäsenten välillä vallitsee luottamus lukuun ottamatta kaupunginhallituksen puheenjohtajaa. Juha Nortunen katsoo, että kaupunginhallituksen puheenjohtajan kanssa vallitsee luottamuspula.

Tilapäisen valiokunnan kuulemisessa Juha Nortunen on kertonut motiivistaan toiminnalleen. Juha Nortunen kertoo, että hän ei ole tavoitellut omaa etua tai taloudellista hyötyä toimillaan. Hän on toiminut katsomansa mukaan vilpittömästi ja ajatellut toimintansa olevan kaupungin ja kuntalaisten parhaaksi.

Juha Nortusen suullisen kuulemisen yhteenveto ja kirjallisen lausunto on liitteenä. Juha Nortusen kuuleminen on myös äänitetty asianosaisen pyynnöstä.

Tilapäisen valiokunnan yhteenveto tapauksesta

Tilapäisen valiokunnan käytettävissä olleiden asiakirjojen, kirjallisten lausuntojen ja suullisten kuulemisten pohjalta on todettavissa, että tapaus on monisyinen.

Valtuustoryhmillä on voimassa oleva valtuustosopimus, jossa kaikki valtuutetut sitoutuvat noudattamaan demokraattisesti syntyneitä päätöksiä, vaikka ne olisivat itselleen epämieluisia. Epämieluisesta päätöksestä voi kuntalain mukaisesti jättää eriävän mielipiteen.

Tilapäinen valiokunta katsoo Juha Nortusen motiivista huolimatta, että hänen toimintansa on rikkonut voimassa olevaa valtuustosopimusta ja näin aiheuttanut luottamuspulaa kaupunginhallituksen jäsenten keskuudessa ja heikentänyt kaupunginhallituksen toimintaedellytyksiä.

Tilapäinen valiokunta katsoo, että kaupunginhallituksen sisäinen luottamuspula ja toimintakyvyn heikkeneminen ei kuitenkaan johdu pelkästään Juha Nortusen toiminnasta kaupunginhallituksen omistajaohjaukseen liittyen.

Saatujen selvitysten perusteella vaikuttaa siltä, että kaupunginhallituksen sisäistä luottamuspulaa on koettu kaupunginhallitusten tiettyjen jäsenten välillä jo ennen tässä käsiteltävää tapausta ja kaupunginhallituksen toimintakyky on näin ollen heikentynyt.

Puheenjohtajan päätösesitys

Tilapäinen valiokunta esittää valtuustolle, että valtuusto päättää:

- 1) käytettävissä olleisiin asiakirjoihin ja saatuihin selvityksiin perustuen todeta kaupunginhallituksen menettäneen valtuuston luottamuksen tilapäisen valiokunnan raportissa esitetyillä perusteilla;
- 2) erottaa kuntalain 34 §:n nojalla kaupunginhallituksen. Erottaminen koskee kaupunginhallituksen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä;
- 3) todeta, että erotetut luottamushenkilöt pysyvät toimessaan kuntalain 79 §:n mukaisesti, kunnes toimeen on valittu toinen henkilö;
- 4) antaa kaupunginhallituksen tehtäväksi päätöksen toimeenpanon;

Tilapäisen valiokunnan päätös ja esitys kaupunginvaltuustolle

Päätös:

Tilapäinen valiokunta hyväksyi puheenjohtajan luonnosteleman loppuraportin kokouksessa tehdyillä muutoksilla.

Tilapäisen valiokunnan kokouksessa puheenjohtajan pohjaesitykseen valtuustolle teki vastaesityksen Harri Mutka. Hän esitti, että kaupunginhallituksen toimintaan ei liity luottamuspulaa ja nykyinen kaupunginhallitus olisi toimintakykyinen.

Koska asiasta oli tehty puheenjohtajan pohjaesityksestä poikkeava esitys, suoritettiin tilapäisen valiokunnan kokouksessa äänestys. Äänin 4-1 puheenjohtajan päätösesitys valittiin tilapäisen valiokunnan pohjaesitykseksi.

Harri Mutka jätti päätökseen eriävän mielipiteen. Eriävä mielipide on jätetty kirjallisesti ja se on tämän pöytäkirjan liitteenä. (Liite 1)